

Slovenská poľnohospodárska univerzita v Nitre
Fakulta ekonomiky a manažmentu
Ústav ekonomiky a manažmentu

Ing. Jana Ladvenicová, PhD. – prof. Ing. Ľubomír Gurčík, CSc.

Finančno-ekonomická analýza

Praktikum na cvičenia

Nitra 2023

Názov: Finančno-ekonomická analýza. Praktikum na cvičenia

Autori: Ing. Jana Ladvenicová, PhD. (3,65 AH)
Ústav ekonomiky a manažmentu
FEM, SPU v Nitre

prof. Ing. Ľubomír Gurčík, CSc. (0,64 AH)
Ústav ekonomiky a manažmentu
FEM, SPU v Nitre

Recenzenti: doc. Ing. Martina Novotná, PhD.
Katedra aplikovanej ekonomie a ekonomiky
Ekonomická fakulta, Jihočeská univerzita v Českých Budejovicích

Ing. Iveta Košovská, PhD.
Ústav účtovníctva a informatiky
Fakulta ekonomiky a manažmentu, SPU v Nitre

Schválila rektorka Slovenskej poľnohospodárskej univerzity v Nitre dňa 6. 12. 2023
ako návody na cvičenia pre študentov SPU v Nitre.

Táto publikácia bola vytlačená na ekologickom papieri.

© J. Ladvenicová, Ľ. Gurčík, Nitra 2023

ISBN 978-80-552-2690-3

Obsah

Predslov	5
1. Analýza zmeny syntetického ukazovateľa pri aditívnej a multiplikatívnej väzbe.....	7
1.1 Aditívna väzba.....	7
1.2 Multiplikatívna väzba	10
1.2.1 Logaritmická metóda.....	10
1.2.2 Metóda rozkladu s rezíduom	12
1.2.3 Metóda postupných zmien.....	13
1.2.4 Funkcionálna metóda.....	15
2. Kvantifikácia vplyvu zmien ukazovateľov pyramídovej sústavy na zmenu vrcholového ukazovateľa	26
3. Finančno-ekonomická analýza podniku.....	32
3.1 Účtovné výkazy podniku.....	37
3.1.1 Súvaha	37
3.2 Horizontálna a vertikálna analýza súvahy a výkazu ziskov a strát.....	45
3.2.1 Analýza stavu vývoja a štruktúry majetku a vlastného imania a záväzkov spolu.....	45
3.2.2 Zlaté bilančné pravidlo a zlaté pravidlo financovania.....	47
3.2.3 Analýza stavu, vývoja a štruktúry nákladov, výnosov a výsledku hospodárenia	51
3.3 Finančná analýza ex post.....	54
3.3.1 Analýza ukazovateľov likvidity.....	54
3.3.2 Analýza ukazovateľov aktivity.....	58
3.3.3 Analýza ukazovateľov zadlženosti.....	60
3.3.4 Analýza ukazovateľov rentability.....	62
3.3.5 Ukazovatele pyramídového rozkladu rentability celkového kapitálu.....	65
3.4 Cash flow	71
3.4.1 Cash flow I. – V.	72
3.4.2 Stĺpcové usporiadanie cash flow (Net cash flow)	73
3.4.3 Bilančné zostavenie cash flow.....	75
3.4.4 Maticové bilančné usporiadanie cash flow.....	78
3.5 Finančná analýza ex ante.....	79
3.5.1 Altmanov Z koeficient.....	79
3.5.2 Index bonity.....	80

3.5.3 CH index.....	80
3.5.4 G index	81
3.5.5 Index IN.....	82
3.5.6 Bilančná analýza R. Douchu	83
3.5.7 Tafflerov model	84
4. Ekonomická efektívnosť podniku.....	87
5. Niekoľko finančno-ekonomických problémov podniku, ich príčiny, prevencia a riešenie.....	93
Zoznam použitej literatúry.....	101

Predslov

Za účelom zvyšovania kvality vyučovacieho procesu bola zostavená cvičebnica k predmetu Finančno-ekonomická analýza. Jej význam spočíva predovšetkým v doplnení teórie, ktorá tvorí rozhodujúci základ daného predmetu o praktické príklady. Cvičebnica je určená najmä pre študentov študijných programov orientovaných na ekonomiku podnikov a manažment, ale aj ďalších ekonomicky zameraných študijných programov. Predmet Finančno-ekonomická analýza patrí medzi povinné predmety, ktoré sú vyučované na prvom stupni bakalárskeho štúdia v študijnom odbore Ekonomika podniku na Fakulte ekonomiky a manažmentu Slovenskej poľnohospodárskej univerzity v Nitre.

Metód a postupov ako zhodnotiť finančnú situáciu resp. finančné zdravie podniku existuje mnoho. Toto hodnotenie je možné realizovať na základe minulých dát, ale aj súčasných a je zamerané predovšetkým na odhadovanie predpokladanej finančnej pozície podniku. Primárnym účelom vykonania finančnej analýzy je odhalenie slabých stránok finančného hospodárenia podniku, ktoré by mohli v budúcnosti spôsobovať problémy podniku a identifikovanie silných stránok, na ktorých by mal podnik stavať a zabezpečiť ich progresívne napredovanie a upevniť svoju pozíciu na trhu.

Predkladaná cvičebnica prináša komplexný metodický postup, zahŕňajúci najčastejšie aplikované ukazovatele, ktorý je doplnený o súvislý praktický príklad. Cvičebnica je rozdelená do niekoľkých nosných kapitol a podkapitol. Každá kapitola zahŕňa teoretický vstup do problematiky, metodiku výpočtu a príklady, v ktorých sa pojednáva o nasledovných témach:

1. kapitola sa zameriava na **analýzu zmien syntetického ukazovateľa pri aditívnej a multiplikatívnej väzbe**. V tejto kapitole sa študent oboznámi s metódami používanými pri kvantifikácii vplyvu zmien jednotlivých analytických ukazovateľov na zmenu syntetického ukazovateľa. Oboznámenie sa s týmito metódami je nevyhnutným základom lepšieho pochopenia ukazovateľov, ktoré sú obsahom nasledujúcich kapitol. V závislosti od toho, aké vzťahy sú medzi jednotlivými analytickými ukazovateľmi, rozlišujeme aditívnu (ak je medzi ukazovateľmi sčítanie alebo odčítanie) a multiplikatívnu väzbu (ak je medzi ukazovateľmi násobenie a delenie). K jednotlivým teoreticky vymedzenými metódami príkladáme praktické príklady na lepšie pochopenie uvedených metód.
2. kapitola sa orientuje na **kvantifikáciu vplyvu zmien ukazovateľov pyramídovej sústavy na zmenu vrcholového ukazovateľa**. Na analýzu a posúdenie zložitých ekonomických procesov podniku sa používajú sústavy ukazovateľov. Jednou z nich je pyramídová sústava ukazovateľov. V tejto kapitole sa študent nielen teoreticky oboznámi s pyramídovým rozkladom rentability celkového kapitálu, väzbami medzi ukazovateľmi, ale pomocou názorného príkladu nadobudne aj praktické znalosti ako zostaviť a kvantifikovať vplyvy ukazovateľov na vrcholový ukazovateľ pyramídy.
3. kapitola je orientovaná na zhodnotenie finančno-ekonomickej situácie podnikateľského subjektu využitím metód a ukazovateľov **finančnej analýzy**. V tejto kapitole si študent prehĺbi získané teoretické znalosti z tejto oblasti na komplexnom príklade z praxe. Súčasťou finančnej analýzy ex post, ktorá je zameraná na zhodnotenie súčasnej a doterajšej finančnej situácie podniku je horizontálna a vertikálna analýza súvahy a výkazu ziskov a strát, posúdenie dodržiavania pravidiel financovania (zlaté bilančné pravidlo a zlaté pravidlo financovania), kvantifikácia a analýza finančných pomerových ukazovateľov (ukazovatele likvidity, aktivity, rentability, zadlženosti), ako aj analýza peňažných tokov (cash flow I.-V., stĺpcové zostavenie cash flow, bilančné zostavenie cash flow, maticové zostavenie cash flow). V rámci finančnej analýzy ex ante, ktorá je zameraná na predikciu finančnej situácie podniku do budúcnosti sa študent oboznámi s vybranými matematicko-štatistickými

modelmi a a modelmi bodového hodnotenia (Altmanov model, Index bonity, Ch index, G index, Index IN 95, Bilančná analýza R. Douchu, Tafflerov model).

4. kapitola s názvom **ekonomická efektívnosť podniku** sa orientuje na oboznámenie sa s pojmom efektívnosť, s konštrukciou ukazovateľov, ktoré s týmto pojmom súvisia. Na príklade študent posúdi výkonnosť výpočtom ukazovateľov produktívnosti, účinnosti, posúdi dynamiku vývoja zmeny vstupov vyvolaných zmenou výstupu, kvantifikuje a zhodnotí podiel kvantitatívnych a kvalitatívnych činiteľov na zmene výstupu.
5. kapitola má názov **niekoľko finančno-ekonomických problémov podnikov, ich príčiny, prevencia a riešenie**. V kapitole sú uvedené niektoré finančno-ekonomické problémy z praxe podnikov a následne ich možné príčiny vzniku, ako aj návrh riešenia vzniknutých problémov a prevencia.

Veríme, že predkladaná cvičebnica bude slúžiť ako praktická pomôcka na cvičeniach a bude plnohodnotným doplnkom k vysokoškolskej učebnici „Podnikateľská analýza a kontroling“ od prof. Gurčíka, ktorá je základným učebným textom k predmetu Finančno-ekonomická analýza.

Zároveň, by sme touto cestou chceli poďakovať oponentkám doc. Ing. Martine Novotnej, PhD. a Ing. Ivete Košovskej, PhD. ktoré si našli čas a prečítali si pozorne predkladanú publikáciu a vypracovali oponentské posudky.

Autori

Autori:

Ing. Jana Ladvenicová, PhD. – prof. Ing. Ľubomír Gurčík, CSc.

Názov:

Finančno-ekonomická analýza

Praktikum na cvičenia

Vydavateľ: Slovenská poľnohospodárska univerzita v Nitre

Vydanie: prvé

Náklad: 300 kusov

Rok vydania: 2023

AH – VH: 4,29 – 4,46

Neprešlo redakčnou úpravou vo Vydavateľstve SPU.

ISBN 978-80-552-2690-3